

CORONA PROTOCOL erediensten, vrijzinnigheid en niet confessionele diensten

PROTOCOL AFGESLOTEN TUSSEN:

De Bisschoppenconferentie van België, vertegenwoordigd door kardinaal J. De Kesel,

De Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst, vertegenwoordigd door covoorzitters S. Fuite en G. W. Lorein,

Het Centraal Israëlitisch Consistorie van België, vertegenwoordigd door voorzitter P. Markiewicz,

Het Centraal Comité van de Anglicaanse Eredienst in België, vertegenwoordigd door kapelaan-voorzitter J. McDonald,

Het Executief van de Moslims van België, vertegenwoordigd door voorzitter M. Üstün,

De Orthodoxe Kerk in België, vertegenwoordigd door de Metropoliet-Aartsbisschop van het Oecumenisch Patriarchaat van Constantinopel, Metropoliet Athenagoras,

De Centrale Raad der Niet-Confessionele Levensbeschouwelijke Gemeenschappen van België, vertegenwoordigd door covoorzitters V. De Keyser en F. Mortier,

De Boeddhistische Unie van België, vertegenwoordigd door voorzitter C. Luyckx,

EN

De Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Justitie, Vincent Van Quickenborne, kantoor houdende te 1000 Brussel, Kruidtuinlaan 50, bus 65.

I. Gemeenschappelijke maatregelen

Dit protocol is van toepassing op de individuele en collectieve uitoefening van de eredienst en op de individuele en collectieve uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening.

Indien het Overlegcomité of de regeringen andere maatregelen aannemen dan wat dit Protocol bepaalt, gelden de beslissingen van het Overlegcomité onverkort.

Dit protocol vervangt het buitenplan van 7 mei 2021 dat op 7 juni 2021 werd gewijzigd en het binnenplan van 7 juni 2021. Het geldt in het Vlaamse en het Waalse Gewest.

In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest blijven het buitenplan van 7 mei 2021, zoals gewijzigd op 7 juni 2021, en het binnenplan van 7 juni 2021 van toepassing zolang in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest andere regels van toepassing zijn dan in de andere gewesten. Nadien is dit protocol ook in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van toepassing.

1. Toegelaten aantal personen, social distancing, fysieke aanrakingen

- Er is geen maximumaantal bezoekers per gebouw. (Brand)veiligheidsvoorschriften worden echter wel gerespecteerd.
- De sociale afstand dient niet gerespecteerd te worden.
- Fysieke aanrakingen tussen personen zijn verboden, behalve tussen de leden van eenzelfde huishouden.
- Aan personen die deel uitmaken van een risicogroep wordt gevraagd niet te komen. Wie symptomen vertoont van een COVID-19-besmetting (hoesten, koorts, vermoeidheid, ademhalingsproblemen, aangetaste reuk- of smaakzin ...) blijft thuis.

2. Ingang

- Bij ingang: iedereen ontsmet de handen en zet een mondneusmasker op.

- Voer eenrichtingsverkeer in om bezoekers via een routeplan in en uit het gebouw te begeleiden. Indien eenrichtingsverkeer niet mogelijk is, wordt met voorrangsregels gewerkt.
- Bezoekers nemen plaats zodat eerst de plaatsen het verst van de ingang worden ingenomen.

3. Uitgang

- Aan het einde van de (ere)dienst blijft iedereen op zijn plaats totdat een verantwoordelijke de personen laat buitengaan.
- Te beginnen dichtbij de uitgang wijst de verantwoordelijke de aanwezigen de weg.
- Recepties voor of na de plechtigheid worden georganiseerd overeenkomstig de maatregelen die gelden voor privébijeenkomsten.

4. Orde en veiligheid

- Er wordt een corona-verantwoordelijke aangesteld. Die ziet erop toe dat de activiteiten in overeenstemming met de corona-preventiemaatregelen verlopen.
- Alle aanwezigen worden tijdig en duidelijk zichtbaar geïnformeerd over de geldende (veiligheids)maatregelen; de personeelsleden krijgen hierover een passende opleiding.
- Indien de corona-verantwoordelijke, de bedienaar der eredienst of de vrijzinnig humanistisch consulent / de boeddhistisch consulent vaststelt dat bepaalde zaken indruisen tegen de geldende bepalingen, moet hij/zij eisen om dit onmiddellijk in orde te brengen. Indien de betrokken persoon weigert om hieraan gevolg te geven, wordt haar/hem gevraagd om de activiteit te verlaten. Indien hij/zij dit weigert, is het aangewezen om de politie in te schakelen.

5. Muziek, zang, sprekers (niet bedienaar der eredienst of vrijzinnig humanistisch consulent / moreel consulent)

- Gezangen maken inherent deel uit van elke (ere)dienst. De koorleden, de voorzangers en de sprekers mogen zingen of praten zonder mondneusmasker.
- De andere aanwezigen houden hun mondneusmasker op.

6. Mondneusmaskers, schoonmaak, handontsmetting

- Mondneusmasker is verplicht voor alle aanwezigen vanaf 12 jaar, zowel als men zit, als wanneer men in beweging is.
- Er worden aan de ingang en op verschillende plaatsen voldoende middelen voor de handhygiëne ter beschikking gesteld.
- Schoonmaak:

- Tussen elke (ere)dienst wordt de ruimte schoongemaakt, alsook voldoende verlucht.
- Alle oppervlakken die de aanwezigen zouden kunnen aanraken worden voor en na de samenkomst gereinigd: klinken, deuren, banken, trapleuningen, schakelaars, kranen, wc-spoelingen, wc-deksels en andere oppervlakken die worden aangeraakt.
- Ruimtes worden maximaal verlucht (verse lucht en/of interne ventilatie).
- Er worden een aparte microfoon, spreekstoel en stoel (afwasbaar) voorzien, die enkel door de bedienaar / vrijzinnig humanistisch consulent / boeddhistisch consulent gebruikt mogen worden.
- Indien er andere sprekers zijn voorzien, krijgen die een eigen micro, spreekstoel en stoel, behalve indien ze onder hetzelfde dak wonen of indien die voorwerpen na elke spreker worden gedesinfecteerd.

7. Indeling van de ruimtes / verluchting

- Voor zover als mogelijk wordt in afzonderlijke in- en uitgangen voorzien.
- Alle deuren en ramen blijven tijdens de (ere)dienst maximaal openstaan.
- Er wordt extra aandacht besteed aan de veiligheidsgevolgen van het openhouden van de deuren.
- Indien er mechanische ventilatie beschikbaar is, wordt deze tijdens de (ere)dienst op de maximale stand gezet.
- De '[Aanbevelingen voor de praktische implementatie en bewaking van ventilatie en binnenluchtkwaliteit in het kader van COVID-19](#)' van de Taskforce Ventilatie worden aanbevolen.
- Binnendeuren worden open gehouden om contactloze toegang toe te laten.

8. Geldinzameling

- Zonder doorgeven van schalen, mandjes, zakjes, enz., maar op één of twee verzamelpunten.
- Verzamelpunten worden duidelijk aangeduid en gemonitord.
- In de mededelingen van de bedienaar der eredienst / vrijzinnig humanistisch consulent / boeddhistisch consulent en tijdens de dienst worden online schenkingen aangemoedigd.
- Vrijwilligers en personeelsleden die de collecte tellen, dragen een mondneusmasker, ontsmetten hun handen voldoende en deponeren de collecte in gesloten enveloppes.

9. Communicatie, signalisatie

- Er wordt een corona-verantwoordelijke aangeduid die toeziet op de implementatie van de coronamaatregelen bepaald in dit protocol.
- De personeelsleden krijgen een passende opleiding.
- Alle maatregelen worden op zoveel mogelijk manieren bekendgemaakt: website, mailinglijst, sociale media, enz.
- Alle aanwezigen worden tijdig en duidelijk zichtbaar geïnformeerd over de geldende (veiligheids)maatregelen. Er hangen instructiebladen bij alle in- en uitgangen.
- Aangeven van looprichting.
- De verantwoordelijke geeft de nodige aanwijzingen. Hij is duidelijk herkenbaar.
- De bediener der eredienst / vrijzinnig humanistisch consulent / boeddhistisch consulent en de verantwoordelijke waken erover dat de aanwezigen de regels volgen.

II. Bijkomende specifieke maatregelen per levensbeschouwing

1. Katholieke eredienst

- Het wijwatervat aan de ingang wordt afgedekt of onbruikbaar gemaakt.
- Vanaf de offerande tot aan de communie legt men de palla op de kelk en bedekt men de hosties behalve voor de consecratie.
- Geen handen geven bij het Onzevader aan mensen die niet onder eenzelfde dak wonen.
- Geen handdruk, kus of andere aanraking bij vredeswens tussen mensen die niet onder één dak wonen.
- Slechts één persoon drinkt uit de kelk.
- Uitreiking van de communie
 - Zo weinig mogelijk bedienaars van de communie.
 - De celebrant laat de vrijheid door uit te nodigen tot een geestelijke communie of individuele communie-uitreiking.
 - De celebrant zegt één keer: Het Lichaam van Christus. De communicant zegt binnensmonds: Amen.
 - In geval van individuele communie-uitreiking gelden de volgende regels:
 - Diegene die de communie uitreikt, ontsmet de handen en draagt een mondneusmasker.
 - Uitreiker en communicant houden ruim afstand door armen ver uit te strekken.
 - Uitreiker laat hostie eerbiedig vallen in de uitgestrekte hand van de communicant (zonder hand van communicant te raken).
 - De communie-uitreiking op de tong is niet toegelaten.
 - De aanwezigen gaan in één rij per gang naar voren en keren terug via een andere gang.
- Uitvaarten
 - Geen deelneming in de rouw met handdruk.
 - Geen offergang met aanraking van kruis of pateen.
 - Gedachtenisprentjes worden met handschoenen uitgedeeld of ter beschikking gelegd.
- Huwelijken
 - Na de huwelijksviering mag het bruidspaar zonder handdrukken of kussen gefeliciteerd worden.
- Doopsels
 - Slechts één persoon raakt een voorwerp aan; weglaten van alles wat ouders, peter en meter en de bedenaar samen aanraken (kruisje geven, doopkaars, witte doopkleed).

- Telkens nieuw doopwater voorzien.
- De bedienaar der eredienst ontsmet zijn handen voor en na de zalving.
- Biecht is mogelijk in de kerk, niet in de biechtstoel.
- Handoplegging vanop afstand zonder aan te raken.
- Ziekenzalving
 - Waar medisch toegelaten en zonder gemeenschap.
 - De bedienaar der eredienst ontsmet zijn handen voor en na de zalving.
 - Binnen een woon- en zorgcentrum worden de geldende huisregels gerespecteerd.

2. Protestants-evangelische eredienst

- Heilig Avondmaal
 - De bedienaar (met mondneuskapje) kan de schaal met stukjes brood aan iedereen aanreiken; idem met bekertjes.
 - Een andere mogelijkheid is dat de gelovigen via een vastgestelde route naar de avondmaalstafel gaan en daar een stukje brood en een bekertje nemen.
 - Er bestaan individuele avondmaalbekertjes, inclusief brood (in het Engels “prefilled communion cups with wafers”). Deze kunnen ook op de zitplaatsen worden geplaatst voor het binnenkomen van de kerkbezoekers.
- Zeker bij doop door onderdompeling kan fysiek contact niet worden vermeden. De risico's kunnen worden beperkt door het gebruik van mondneuskapjes, handschoenen en gezond verstand, zowel door dopeling als door bedienaar. In ieder geval is er voor de doop van een volgende persoon een volledige verversing van het water nodig, wat het in de praktijk onmogelijk maakt meer dan één dopeling per eredienst te hebben. Indien in een zwembad wordt gedoopt, dient men zich aan de daar geldende regelgeving te houden.
- Kerkgemeenten die hun kinder- en jeugdwerk van de zondagochtend hebben ondergebracht bij het erkende jeugdwerk, dienen zich aan de daar geldende regelgeving te houden.

3. Islamitische eredienst

- De handen wassen met water en zeep of desinfecteren alvorens de moskee of de gebedsplaats te betreden;
- Zelf zorgen voor een individueel gebedstapijt.

4. Orthodoxe eredienst

- De manier van communiceren moet worden aangepast aan de maatregelen die zijn voorgesteld door het Overlegcomité, wetende dat "geen liturgische handeling die fysiek contact van mensen of objecten door verschillende mensen vereist" wordt geaccepteerd.
- Het antidoron (brood) wordt door een acoliet – die een mondneusmasker en handschoenen voor één gebruik draagt – nauwkeurig gesneden, in kleine zakjes gestopt en in een mand gelegd, waaruit de aanwezigen op het einde van de dienst er zelf één meenemen.

5. Anglicaanse eredienst

- Heilige Communie:
 - Enkel de celebrant zet het altaar klaar;
 - Een enkele hostie op een pateen en de kelk met wijn wordt voor de celebrant geplaatst. Een ciborie met hosties die zullen worden uitgedeeld, wordt wat verder van de celebrant geplaatst en met linnen doek bedekt;
 - Op het moment van de consecratie van het brood raakt de celebrant de ciborie lichtjes aan;
 - Enkel de celebrant mag de gebroken hostie en de wijn consumeren. De wijn wordt niet uitgedeeld;
 - Vóór de uitdeling van het geconsacreerde brood ontsmet de celebrant opnieuw de handen;
 - De celebrant spreekt de woorden voor de uitdeling één keer uit en de mensen antwoorden samen;
 - Een voor een naderen de mensen de celebrant;
 - De celebrant legt zachtjes het geconsacreerde brood rechtstreeks in de handen van elke communicant;
 - Tijdens het korte moment van de individuele ontvangst van de Heilige Communie, mag men het mondneusmasker heel even afnemen, om het daarna meteen terug op te zetten.

6. Niet-confessionele morele dienstverlening

- Er wordt een aparte microfoon, spreekstoel en stoel (afwasbaar) voorzien, welke enkel door de vrijzinnig humanistisch consulent gedurende de ganse plechtigheid gebruikt mogen worden. Ontsmetting voor gebruik;
- Iemand feliciteren of deelnemen in de rouw met een handdruk of een kus is niet toegestaan;
- Gedachtenisprentjes worden met handschoenen uitgedeeld of ter beschikking gelegd.

**SNELLER
MENSELIJKER
STRAFFER**

7. Boeddhisme

De rituelen van de specifieke traditie worden waar nodig aangepast om de veiligheid te waarborgen. Bij Dana-ceremonies worden met name giften overhandigd zonder fysiek contact.

Iemand feliciteren of deelnemen in de rouw met een handdruk of een kus is niet toegestaan.

Dit protocol is opgemaakt te Brussel op 30 augustus 2021 en treedt in werking op 1 september 2021.

De Minister van Justitie,

Vincent Van Quickenborne

Voor de Bisschoppenconferentie van België,

Kardinaal J. De Kesel

Voor de Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst,

Voor het Centraal Israëlitisch Consistorie van België,

P. Markiewicz

Voor het Centraal Comité van de Anglicaanse Eredienst in België,

J. McDonald

Voor het Executief van de Moslims van België,

M. Üstün

Voor de Orthodoxe Kerk in België,

Metropoliet Athenagoras,

Voor de Centrale Raad der Niet-Confessionele Levensbeschouwelijke
Gemeenschappen van België,

V. De Keyser

F. Mortier

Voor de Boeddhistische Unie van België,

C. Luyckx